

derskab afgøres efter de almindelige regler, jf. børnelovens § 6.

Det er uafklaret, hvad retsstillingen er i tilfælde, hvor den kunstige befrugtning *ikke er foretaget under en læges ansvar*.

d. Særligt om sæddonors anonymitet

Det er i forarbejderne til loven om kunstig befrugtning forudsat, at sæddonors anonymitet skal sikres. De etablerede sædbanker skal derfor sikre donor fuld anonymitet, således at den pågældende ikke senere kan opsøges, jf. § 15 i Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 728 af 17. september 1997 om kunstig befrugtning.

Det må på den anden side anses for uafklaret, om sæddonors anonymitet kan beskyttes i tilfælde, hvor kunstig befrugtning med donorsæd finder sted i privat regi, dvs. uden at det sker under en læges ansvar. Her gælder loven om kunstig befrugtning som nævnt ikke, jf. ovenfor pkt. a.

Om gældende ret henvises i øvrigt til betænkningen, side 99 f. og 111 ff.

4.1.2. Børnelovsudvalgets overvejelser

Børnelovsudvalget har foreslået, at moderens ægtemand eller samlever skal være barnets far, hvis han har givet skriftligt samtykke til den kunstige befrugtning, og barnet er blevet til ved denne. Samtykket skal ifølge forslaget indeholde en erklæring om, at den pågældende bliver barnets far.

Udvalget foreslår samtidig, at lovforslagets almindelige regler i kapitel 1-4 finder tilsvarende anvendelse. Det betyder efter udvalgets opfattelse bl.a., at faderskabet kan registreres for ægtemænd eller samlevere, anerkendes efter de almindelige regler eller fastslås ved dom.

Under hensyn til de forudsætninger om sæddonors anonymitet, som ligger til grund for loven om kunstig befrugtning, foreslår udvalget endvidere, at sæddonor ikke kan dømmes som far til et barn, der er blevet til ved kunstig befrugtning af en anden kvinde end hans hustru eller samlever med hans sæd, hvis sæden er blevet doneret med henblik på en læges anvendelse ved kunstig befrugtning eller til en offentlig eller privat sædbank, som drives under en læges ansvar.

Er sæden ikke doneret på den anførte måde, skal sæddonor efter udvalgets opfattelse kunne dømmes som barnets far, medmindre sæden er anvendt uden hans vidende eller efter hans død. Udvalget har herved lagt vægt på, at der ved kunstig befrugtning, som udføres i privat regi, ikke kan opstilles en retsteknisk brugbar sondring mellem seksuelt forhold og insemination.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 70 f.

4.1.3. Justitsministeriets overvejelser

Efter Justitsministeriets opfattelse bør der i et samlet regelsæt om faderskab også fastsættes udtrykkelige regler om faderskab til børn, som er blevet til ved kunstig befrugtning.

Sådanne regler må selvsagt udformes i sammenhæng med bestemmelserne i og forudsætningerne bag loven om kunstig befrugtning.

Justitsministeriet kan på denne baggrund tiltræde Børnelovsudvalgets forslag.

Det foreslås derfor i § 27, at hvis en kvinde er blevet kunstigt befrugtet hos en læge eller under en læges ansvar, skal hendes ægtemand eller partner (samlever) anses som barnets far, hvis han har givet samtykke til behandlingen, og barnet må antages at være blevet til ved denne. Det foreslås samtidig, at det nævnte samtykke skal være skriftligt og indeholde en erklæring om, at manden skal være barnets far.

Det er efter den foreslåede bestemmelse uden betydning, om befrugtningen er sket med ægtemandens eller partnerens sæd, eller der er tale om donorsæd. Det afgørende er alene, om der foreligger det nævnte samtykke med tilhørende erklæring om påtagelse af faderskabet.

Der henvises i øvrigt nærmere til bemærkningerne til § 27.

Endvidere foreslås det - i overensstemmelse med udvalgets overvejelser om sæddonors anonymitet - i § 28, at en sæddonor ikke kan dømmes som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved kunstig befrugtning af en anden kvinde end hans ægtefælle eller partner, hvis sæden er doneret med henblik på en læges anvendelse ved kunstig befrugtning eller til en offentlig eller privat sædbank, der opfylder sundhedsmyndighedernes krav til formidling af sæd.

Herved sikres også i faderskabsretlig henseende princippet om sæddonors anonymitet i tilfælde, hvor befrugtningen er omfattet af loven om kunstig befrugtning. Er sæden derimod doneret på anden måde, foreslås det, at sæddonor skal anses for barnets far, medmindre sæden er anvendt uden hans vidende eller efter hans død. Justitsministeriet er i den forbindelse enig med udvalget i, at der i tilfælde, hvor befrugtningen ikke foretages hos en læge eller under en læges ansvar, næppe kan opstilles en brugbar bevismæssig sondring mellem samleje og kunstig befrugtning.

Der henvises i øvrigt nærmere til bemærkningerne til § 28.